Strengere TLS, eller rasjonell drift?

TLS har som kjent spilt fallitt mht å skape framgang for villaksen. Trenger vi da strengere lusegrenser, mer finmasket områdeforvaltning og mer av det samme i tredobbelt dose? Mange ser ut til å mene det, og fantaserer om en gylden framtid i lukkete anlegg. Prognose: oppdrett i lukkete anlegg er ikke skalerbart til et fornuftig industrielt nivå, fordi lukking av et vannvolum pr definisjon gir dårlig vannkvalitet, som gir dårlig fiskevelferd, som gir dårlig produktivitet og dermed dårlig økonomi. Oppdrett på fiskens biologiske premisser krever vanngjennomstrømning og -utskiftning i en størrelsesorden som er økonomisk umulig i lukkete enheter.

Why change a winning formula?

I alle fall ikke av hensyn til villaksen. Den greier seg utmerket i den såkalte lusesuppa i verstingfjordene i PO3 og 4, men dårligere der overbeskatningen har fått lov til å fortsette i ly av alt for lave gytebestandsmål[1]. Et striktere beskatningsregime har sørget for veksten i bestandene av laks og sjøaure i mange elver på Vestlandet. Det er jo rett og slett ikke sant at vill laksefisk har det verst der det er mest oppdrett. Laksen går tvert om mest tilbake der det er minst oppdrett[2]. Tror oppdretterne fremdeles at villaks og sjøaure strever mest i PO3 og 4?[3] [4] Villaksen har det verst i PO13, og sjøauren har det verst i PO1. Villaks og sjøaure responderer på fiskestopp og nedregulert fiske, men ikke på mer effektiv avlusning av oppdrettsfisk. Full utfasing av oppdrett i 4 år i deler av British Columbia har ikke gitt mindre lus på villaksen enn før[5].

Skal vi pusse på omdømmet, eller krige for sannheten?

Aase bekymrer seg for omdømmet. I likhet med omdømmeekspert Trond Blindheim tror hun det hjelper å forklare at næringen gjør mer enn folk flest tror for å bekjempe luseplagen. Eller som Blindheim sier: vær ærlig om problemene (=legg dere på kne og be om tilgivelse, og snakk om noe annet). Tiltaksretorikk har stått på programmet i 15 år nå, og omdømmet er snart bånn i bøtta[6].

Det er mer hensiktsmessig å si det som sant er: lakseforvaltningen i Norge er basert på løgn. Lusa dreper ikke villaks i et omfang som er målbart, men avlusningsregimet myndighetene har påført oss dreper oppdrettslaks i et omfang som burde gi oppdretterne panikkangst. Det vi trenger er høyere lusegrenser og færre avlusninger[7].

Det enkle er ofte det beste: snakk sant. Ikke minst: søk sannhet. Engasjer verdens beste forskere, og be dem om å finne ut om lus har betydning for villaks og sjøaure. De kan trygt få frie tøyler, for oppdrettsnæringen har ingen ting å tjene på å holde sannheten skjult.

Lusekommissariatet, derimot, tjener penger på å holde sannheten skjult. Luseforskning koster skattebetalerne minst 100 mill pr år. Lederne av norsk oppdrettsnæring er lurt trill rundt av kommisjonærene.

Kneblingen av motstemmer

---

[1] https://www.aquablogg.no/systematisk-underdimensjonert-gbm-5-ars-fredning-ma-til/
[2] https://www.aquablogg.no/villakskollaps-pa-gang-i-finnmark/
[3] https://www.aquablogg.no/ny-tulleartikkel-fra-lusekommissariatet/
[4] https://www.aquablogg.no/invasjon-av-sjoaure-og-laks-i-elvene-i-hardanger/
[5] https://www.aquablogg.no/2628-2/
[6] https://www.aquablogg.no/kan-omdommet-gjenreises-med-kommunikasjon/
[7] https://www.aquablogg.no/3-gravide-lakselus-bor-testes-som-ny-lusegrense/

I siste utgave av reLAKSation (nr. 1301) forteller Martin Jaffa en fantastisk historie om en bestilling fra norske myndigheter til Havforskningsinstituttet, der de ber om innspill til et lakselustema. 4 HI-forskere leverte et svarnotat på 10 sider, hvorav 3 gikk med til på å rakke ned på Jaffa. Det blir sådd tvil om han virkelig har en PhD, og de finner ikke at han har publisert noe om lus. I en rasjonell verden burde de polemisert mot Jaffas analyser, i stedet for å skyte budbringeren. I mitt eget tilfelle er det total taushet og utfrysing som er taktikken.

Slik får de lov til å holde på. Normal vitenskapelig praksis er å forholde seg til argumentene. Normalt veloppdragne mennesker gjør der. Ettersom de ikke har oppdragelse, burde næringens ledere utfordre dem til å svare på 3 enkle spørsmål (til å begynne med):

- Hvorfor har laks og sjøaure framgang i mange elver i PO3 og 4?
- Hvorfor går laksen og sjøauren mest tilbake der det er minst oppdrett?
- Hvorfor er ikke modellberegnet lusetetthet kalibret mot målinger av lus i planktonet?

Er det noen som tør?